

27.09.2021

Група № 32

Урок № 7

Тема уроку: «Контрольна робота №1. Практична риторика.

Морфологічна норма»

Мета уроку: перевірити знання морфологічних норм; розвивати пам'ять, увагу, логічне мислення, самостійність, уміння розпізнавати вивчені мовні явища, формувати уміння вчитися, виконувати тестові завдання, працювати самостійно, виховувати повагу до мови.

Матеріали до уроку:

*Шановні учні, повторіть усі теми з морфології та риторики, вивчені раніше, та виконайте контрольну роботу «**Практична риторика. Морфологічна норма**» в робочих зошитах ! Але пам'ятайте, що після карантину схожий тест буде проведено на уроці.*

Контрольна робота з української мови "Морфологічна норма. Практична риторика" (тест) складена у двох варіантах та передбачає 12 завдань (12 балів): 1-9 завдання (тестового характеру) - 1 правильна відповідь з п'яти, 10 завдання - на встановлення відповідності, 11-12 завдання - творчого характеру (написати невеличке есе з елементами роздуму на обрану тему, висловивши свої міркування за правилами ведення суперечки (обсяг – до однієї сторінки).

Контрольна робота

Морфологічна норма. Практична риторика

1. Морфологічну помилку допущено в рядку:

- А найбільш успішний
- Б дорожчий золота
- В якнайцікавіший
- Г кращий за всіх
- Д немає в продажу

2. У якому рядку всі слова є іменниками спільного роду:

- А староста, лікар, інженер
- Б суддя, прокурор, незнайко
- В канікули, зозуля, плакса
- Г бідолаха, непосида, забіяка
- Д дитя, курча, замазура

3. Лише форми множини мають обидва іменники рядка:

- А оглядини, дерева
- Б хрестини, дрова
- В сутінки, вечори
- Г фінанси, кредити
- Д терези, виделки

4. До другої відміни належать усі іменники варіанта:

- А поріг, брокер, день, тюль
- Б вікно, пальто, метро, сіно
- В барліг, брат, курінь, путь
- Г хмарище, кіно, колесо, дерево
- Д буття, зайченя, волосся, щастя

5. Прочитайте фрагмент поезії.

*На розпутьті кобзар сидить та на кобзі грає;
Кругом хлопці та дівчата –
Як мак процвітає...*

Укажіть, скільки в цьому фрагменті іменників м'якої групи:

- А2
- Б3
- В4
- Г5
- Д6

6. Закінчення -а (-я) у формі родового відмінка однини мають усі іменники в рядку:

- А голос, понеділок, вовк
- Б король, атом, будинок
- В танець, стрілець, палець
- Г Кавказ, патріот, мудрець
- Д Лондон, Збруч, Мороз

7. Закінчення -у (-ю) у формі родового відмінка однини мають усі іменники в рядку:

- А сектор, дим, Харцизьк
- Б туман, дворик, іспит
- В місяць, інститут, гіпс
- Г звіробій, іній, квадрат
- Д абзац, секрет, картон

8. Форму кличного відмінка утворено НЕПРАВИЛЬНО в рядку:

- А Настю
- Б Миколо
- В Дмитре
- Г Ольго
- Д Галинко

9. Закінчення -ей у родовому відмінку множини мають усі іменники рядка:

- А подорож, стаття, гість
- Б галерея, відомість, тінь
- В путь, вогонь, відповідь
- Г око, доповідь, легеня
- Д готель, заметіль, ніч

10. Установіть відповідність між іменниками та родами, до яких вони належать:

1) чоловічий	А папороть, СБУ, дівчина, путь
2) жіночий	Б математик, вельможа, Сибір, тигр
3) середній	В токар, поетеса, плетиво, нікчема
4) спільний	Г жіноцтво, листя, теля, дівча
	Д злюка, бідолаха, хитрюга, недоучка

11-12. Прочитайте теми для суперечок і виконайте завдання.

- *Еміграція за кордон – право кожної людини чи зрада батьківщини?*
- *Соціальні мережі – велике благо чи віртуальне щастя?*
- *Краще жити в місті чи селі?*

Напишіть невеличке есе з елементами роздуму на обрану тему, висловивши свої міркування за правилами ведення суперечки (*обсяг – до однієї сторінки*).

Фото виконаних завдань надсилати мені на електронну пошту

ledishade@ukr.net .

У темі листа вкажіть ваше прізвище, номер групи та № уроку.

27.09.2021

Група № 32

Урок № 8

Тема уроку: «Поняття синтаксичної норми. Синтаксична помилка»

Мета уроку: (формування компетентностей): предметні (знання здобувачів освіти про синтаксичну норму, про види синтаксичних помилок, уміння знаходити синтаксичні помилки, навички виправлення синтаксичних помилок, навички грамотного письма); ключові (уміння вчитися: спостережливість, кмітливість, мовне чуття; комунікативні: робота в колективі та в парах, навички складання усного висловлення; інформаційні: навички роботи з джерелами інформації, загальнокультурні: мовленнєва культура учнів).

Матеріали до уроку:

1. Опрацюйте § 19-20 у базовому підручнику: *Українська мова (рівень стандарту): підручник для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти/ Олександр Авраменко. – К.: Грамота, 2019. – 208 с.*

2. Перегляньте відео до уроку на **YouTube:**

https://www.youtube.com/watch?v=sHvGKnKTVLg&ab_channel

3. **Запишіть слова, поясніть орфограми.**

Гр..чаний, зн...рвований, тр..мати, пр..рода, д..тячий, м..нати, дже..р..ло, л..вада, кр..ниця, ч..кати, з..л..ніти, к..шеня, б..р..гти, шт..псель, тр..вога, л..ман, в..дмідь, ком..н, ст..р..гти, гр..міти, кр.. слярський, к..тушка, д...шевий, м..довий, кр..венький, р..зумний, зам..рзати, в..ртлявий, заг..нати, безз..мельний.

4. **Законспектуйте матеріал до уроку в робочому зошиті (ОСНОВНЕ):**

Дайте відповіді на запитання

1. Що таке синтаксис?
2. Які синтаксичні одиниці ви знаєте?
3. Що таке словосполучення? Речення?
4. Чим речення відрізняється від словосполучення?
5. Які види зв'язку слів у словосполученні ви знаєте?
6. Що таке мовна норма?

Синтаксис (від гр. *syntaxis* — побудова, зв'язок, устрій) — розділ науки про мову, який вивчає будову словосполучень і речень, способи об'єднання слів у словосполучення й речення.

Синтаксичні норми стосуються правильної будови синтаксичних конструкцій — словосполучень і речень.

Наслідком порушення синтаксичної норми літературної мови є **синтаксична помилка**.

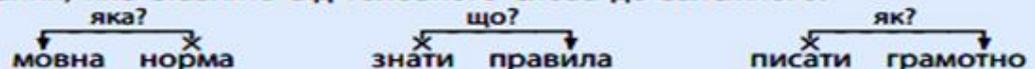
До синтаксичних помилок відносять: порушення синтаксичних зв'язків між словами (норм узгодження та керування); неправильне вживання дієприкметникових і дієприслівникових зворотів; неправильну будову речень, ускладнених однорідними членами, звертаннями, вставними словами; порушення порядку слів у реченні, порядку розташування частин складного речення; сплутування прямої і непрямої мови тощо.

Словосполучення — синтаксична одиниця, утворена поєднанням двох або більше повнозначних слів, одне з яких — головне, друге — залежне.

Словосполучення є будівельним матеріалом для речень, тому воно не є самостійною одиницею мовного спілкування.

У словосполученні між головним і залежним словами можливий тільки один **спосіб зв'язку — підрядний**.

Змістовий зв'язок між словами в словосполученні встановлюють за допомогою питання, яке ставлять від головного слова до залежного.

Граматичний зв'язок між словами в словосполученні здійснюється за допомогою закінчень (*науков[а] статт[я]*, *художн[є] оповіданн[я]*) або закінчень і прийменника (*у шкільн[ому] підручнику[у]*, *до лінгвістичн[ого] словник[а]*).

Не становлять словосполучень:

- слова, які утворюють граматичну основу речення: *світ змінюється*; *мова розвивається*; *люди спілкуються*;
- однорідні члени речення: *батьки і діти*; *вивчати й досліджувати*; *розумні та здібні*;
- поєднання повнозначної частини мови (іменника, займенника) зі службовою (прийменником, часткою): *у книжці*, *пояснив би*;
- складені (аналітичні) форми частин мови: майбутній час дієслова (*буду знати*, *будуть урахувувати*) та ступені порівняння прикметників (*більш потрібний*, *менш відомий*) чи прислівників (*більш виразно*, *менш чітко*).

Способи підрядного зв'язку слів у словосполученні

узгодження	керування	прилягання
залежне слово ставиться в тих же формах, що й головне: <i>словниковий запас</i> — залежне слово <i>словниковий</i> стоїть у тих же формах (ч. р., Н. в. одн.), що й головне слово <i>запас</i> . При зміні форми головного слова відповідно змінюється й залежне: <i>словникового запасу</i> , <i>словниковим запасом</i>	залежне слово ставиться в тому відмінку, якого вимагає головне слово, і ця форма зберігається при зміні головного слова: <i>вивчати історію</i> (головне слово <i>вивчати</i> вимагає, щоб залежне слово <i>історію</i> стояло у формі Зн. в. одн. без прийменника)	залежне незмінюване слово (прислівник, неозначена форма дієслова, дієприслівник), поєднується з головним лише змістом: <i>поводилися чемно</i> , <i>бажання допомогти</i> , <i>співають ідучи</i> , <i>рухатися назустріч</i> , <i>надзвичайно вдало</i>

1. Відредагуйте подані речення.
1. Згадуючи школу, перед нашими очима постає наш дружній клас, бібліотека та оформлений по останньому слову техніки спортзал.
  2. Учасники олімпіади встигли на реєстрацію, яку розпочали в 9 годин ранку.
  3. Не дивлячись на спеку на протязі дня вони зберігали

трудоспособність. 4. Наслідки змагання їм обявили через три неділі. 5. Без хороших знаннів дуже важко знайти своє місто в житті.

2. Виправте синтаксичні помилки, поясніть, які синтаксичні норми порушено.

ООН прийняв резолюцію, згідно наказу, дякувати вас, особливо на мене сильне враження справив герой оповідання, пішов в кіно, взяв з шафи, вийшов з школи, по виконанні завдання, при досліджуванні ми виявили, по власному бажанню, на протязі дня, слід потурбуватися за своє здоров'я.

Фото виконаних завдань надсилати мені на електронну пошту

ledishade@ukr.net

У темі листа вкажіть ваше прізвище, номер групи та № уроку.